

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1218/2010**z dnia 14 grudnia 2010 r.****w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień specjalizacyjnych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 2821/71 z dnia 20 grudnia 1971 r. w sprawie stosowania art. 85 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych⁽¹⁾,

po opublikowaniu projektu niniejszego rozporządzenia,

po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (EWG) nr 2821/71 upoważnia Komisję do stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (*) w drodze rozporządzenia do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych, wchodzących w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu, mających na celu specjalizację, włączając w to porozumienia niezbędne do jej osiągnięcia.
- (2) W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2658/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień specjalizacyjnych⁽²⁾ zdefiniowano kategorie porozumień specjalizacyjnych, które zdaniem Komisji zasadniczo spełniają warunki zawarte w art. 101 ust. 3 Traktatu. W związku z ogólnie pozytywnymi doświadczeniami zgromadzonymi podczas stosowania tego rozporządzenia, które wygasa dnia 31 grudnia 2010 r., oraz w świetle dalszych doświadczeń nabytych od czasu jego przyjęcia właściwe jest przyjęcie nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

- (3) Niniejsze rozporządzenie powinno spełnić dwa wymogi – zapewnić skuteczną ochronę konkurencji oraz zagwarantować przedsiębiorstwom odpowiedni poziom ochrony prawnej. Aby osiągnąć te cele, należy wziąć pod uwagę potrzebę jak największego uproszczenia nadzoru administracyjnego i ram prawnych. Na potrzeby stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu można zasadniczo przyjąć, że poniżej pewnego poziomu władzy rynkowej pozytywne skutki porozumień specjalizacyjnych są większe niż ich negatywny wpływ na konkurencję.
- (4) Na potrzeby stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu w drodze rozporządzenia nie jest konieczne określanie, jakie porozumienia mogą wchodzić w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu. Przy indywidualnej ocenie porozumień na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu należy uwzględnić kilka czynników, w szczególności strukturę rynku właściwego.
- (5) Przywilej wyłączenia przewidziany w niniejszym rozporządzeniu powinien być ograniczony do porozumień, w przypadku których można z wystarczającą pewnością założyć, że spełniają one warunki, o których mowa w art. 101 ust. 3 Traktatu.
- (6) Największe szanse na to, że porozumienia specjalizacyjne dotyczące produkcji przyczynią się do poprawy produkcji lub dystrybucji towarów, będą wówczas, gdy strony wniosą uzupełniające się umiejętności, aktywa lub działania, ponieważ będą mogły koncentrować się na wytwarzaniu określonych produktów, a przez to działać bardziej efektywnie i oferować produkty po niższej cenie. To samo zasadniczo dotyczy porozumień specjalizacyjnych w zakresie przygotowywania usług. Zakładając istnienie skutecznej konkurencji, konsumenci najprawdopodobniej w znacznym stopniu skorzystają z pozytywnych skutków takiej sytuacji.
- (7) Takie korzyści mogą wynikać z porozumień, na mocy których jedna strona całkowicie lub częściowo zaprzestaje, na rzecz innej strony, wytwarzania określonych produktów lub przygotowywania określonych usług („specjalizacja jednostronna”), z porozumień, na mocy których każda strona całkowicie lub częściowo zaprzestaje, na rzecz innej strony, wytwarzania określonych produktów lub przygotowywania określonych usług („specjalizacja wzajemna”), jak również z porozumień, na mocy których strony zobowiązują się wspólnie wytwarzać określone produkty lub przygotowywać określone usługi („wspólna produkcja”). W kontekście

⁽¹⁾ Dz.U. L 285 z 29.12.1971, s. 46.⁽²⁾ Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 3.

(*) Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 81 Traktatu WE stał się art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Treść tych dwóch artykułów jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszego rozporządzenia odniesienia do art. 101 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia do art. 81 Traktatu WE. W TFUE wprowadzono także pewne zmiany terminologiczne, takie jak zastąpienie „Wspólnoty” przez „Unię” i „wspólnego rynku” przez „rynek wewnętrzny”. Terminologia przyjęta w TFUE będzie stosowana w całym niniejszym rozporządzeniu.

- niniejszego rozporządzenia pojęcia specjalizacji jednostronnej i wzajemnej nie wymagają od stron ograniczenia zdolności produkcyjnej – wystarczy, że ograniczą one swoją wielkość produkcji. Pojęcie wspólnej produkcji nie wymaga natomiast od stron ograniczenia swoich indywidualnych działań produkcyjnych niewchodzących w zakres planowanych ustaleń dotyczących wspólnej produkcji.
- (8) Charakter porozumień o specjalizacji jednostronnej i specjalizacji wzajemnej zakłada, że strony działają na tym samym rynku produktowym. Niekoniecznie muszą one działać na tym samym rynku geograficznym. Zastosowanie niniejszego rozporządzenia do porozumień o specjalizacji jednostronnej i wzajemnej powinno więc być ograniczone do sytuacji, gdy strony działają na tym samym rynku produktowym. Porozumienia o wspólnej produkcji mogą być zawierane przez strony, które działają już na tym samym rynku produktowym, lecz również przez strony, które dopiero chcą wejść na dany rynek produktowy dzięki takiemu porozumieniu. Porozumienia o wspólnej produkcji powinny zatem wchodzić w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia bez względu na to, czy strony działają już na tym samym rynku produktowym, czy nie.
- (9) Aby zapewnić ziszczenie się korzyści wynikających ze specjalizacji, nie pociągając za sobą całkowitego opuszczenia przez jedną ze stron rynku na niższym szczeblu obrotu niż produkcja, porozumienia o specjalizacji jednostronnej i wzajemnej powinny wchodzić w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia tylko wtedy, gdy obejmują zobowiązania do dostaw i kupna lub wspólnej dystrybucji. Zobowiązania do dostaw i kupna mogą mieć charakter wyłączny, ale nie jest to konieczne.
- (10) Można zakładać, że jeżeli udział stron we właściwym rynku produktów będących przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego nie przekracza określonego poziomu, takie porozumienia zasadniczo niosą ze sobą korzyści gospodarcze w postaci korzyści skali lub zakresu lub też lepszych technologii produkcji, umożliwiając również konsumentom odniesienie słusznej części wynikających z tego korzyści. Jednak w przypadkach, gdy produkty wytwarzane w ramach porozumienia specjalizacyjnego są produktami pośrednimi, które strona lub strony całkowicie lub częściowo wykorzystują jako produkty wejściowe do własnej produkcji niektórych produktów rynku niższego szczebla, które następnie sprzedają na rynku, wyłączenie przyznane na mocy niniejszego rozporządzenia powinno zależeć również od tego, czy udział stron we właściwym rynku takich produktów rynku niższego szczebla nie przekracza określonego poziomu. W takim przypadku uwzględnienie jedynie udziału stron w rynku na poziomie produktów pośrednich prowadziłoby do przeoczenia potencjalnego ryzyka zamknięcia dostępu konkurentów do produktów wejściowych na poziomie produktów rynku niższego szczebla lub podniesienia cen na takie produkty. Nie zakłada się jednak, że w przypadku przekroczenia określonego w niniejszym rozporządzeniu progu udziału w rynku lub niespełnienia innych warunków, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, porozumienia specjalizacyjne zostają objęte postanowieniami art. 101 ust. 1 Traktatu albo nie spełniają warunków art. 101 ust. 3 Traktatu. W takich przypadkach konieczne jest przeprowadzenie indywidualnej oceny porozumienia specjalizacyjnego w oparciu o art. 101 Traktatu.
- (11) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać porozumień zawierających ograniczenia, które nie są niezbędne do osiągnięcia pozytywnych skutków płynących z porozumienia specjalizacyjnego. Co do zasady porozumienia zawierające pewne rodzaje poważnych ograniczeń konkurencji polegających na ustalaniu cen pobieranych od osób trzecich, ograniczaniu produkcji lub sprzedaży oraz podziale rynków lub konsumentów powinny być wykluczone z przywileju wyłączenia ustanowionego niniejszym rozporządzeniem, bez względu na udział stron w rynku.
- (12) Dzięki ograniczeniu udziału w rynku, nieobejmowaniu wyłączeniem niektórych porozumień oraz warunkom przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu zasadniczo zadbano, by porozumienia, do których stosuje się wyłączenie grupowe, nie dawały stronom możliwości wyeliminowania konkurencji w odniesieniu do istotnej części danych produktów lub usług.
- (13) Komisja – działając na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu⁽¹⁾ – może wycofać przywilej wynikający z niniejszego rozporządzenia, jeżeli w konkretnym przypadku uzna, że porozumienie, do którego ma zastosowanie wyłączenie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, wywołuje jednak skutki niezgodne z art. 101 ust. 3 Traktatu.
- (14) Organ ds. konkurencji danego państwa członkowskiego – działając na podstawie art. 29 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 – może wycofać przywilej wynikający z niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do terytorium tego państwa lub jego części, jeżeli w konkretnym przypadku uzna, że porozumienie, do którego ma zastosowanie wyłączenie ustanowione niniejszym rozporządzeniem, wywołuje jednak skutki niezgodne z art. 101 ust. 3 Traktatu na terytorium tego państwa członkowskiego lub jego części i jeżeli terytorium to ma wszystkie cechy odrębnego rynku geograficznego.
- (15) Przywilej przewidziany w niniejszym rozporządzeniu może zostać wycofany na podstawie art. 29 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 na przykład w przypadku, gdy właściwy rynek jest bardzo skoncentrowany, a konkurencja jest bardzo słaba, szczególnie ze względu na poszczególne pozycje rynkowe innych uczestników rynku lub powiązania między innymi uczestnikami rynku wynikające z równoległych porozumień specjalizacyjnych.

(¹) Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

- (16) W celu ułatwienia zawierania porozumień specjalizacyjnych, które mogą wpływać na strukturę stron, okres obowiązywania niniejszego rozporządzenia powinien wynosić 12 lat,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „porozumienie specjalizacyjne” oznacza porozumienie o specjalizacji jednostronnej, porozumienie o specjalizacji wzajemnej lub porozumienie o wspólnej produkcji;
- b) „porozumienie o specjalizacji jednostronnej” oznacza porozumienie między dwiema stronami działającymi na tym samym rynku produktowym, na mocy którego jedna strona zgadza się całkowicie lub częściowo zaprzestać produkowania niektórych produktów lub powstrzymać się od ich produkowania i nabywać je od drugiej strony, która zgadza się te produkty produkować i dostarczać;
- c) „porozumienie o specjalizacji wzajemnej” oznacza porozumienie między dwiema stronami lub większą liczbą stron działających na tym samym rynku produktowym, na mocy którego dwie strony lub większa liczba stron zgadzają się, na zasadzie wzajemności, całkowicie lub częściowo zaprzestać produkowania niektórych, lecz różnych, produktów lub powstrzymać się od ich produkowania i nabywać je od pozostałych stron, które zgadzają się je produkować i dostarczać;
- d) „porozumienie o wspólnej produkcji” oznacza porozumienie, na mocy którego dwie strony lub większa liczba stron zgadzają się wspólnie produkować niektóre produkty;
- e) „porozumienie” oznacza porozumienie, decyzję związku przedsiębiorstw lub praktykę uzgodnioną;
- f) „produkt” oznacza towar lub usługę, w tym zarówno towary lub usługi pośrednie, jak i towary lub usługi końcowe, z wyjątkiem usług dystrybucji i najmu;
- g) „produkcja” oznacza wytwarzanie towarów lub przygotowywanie usług, w tym produkcję w formie podwykonawstwa;
- h) „przygotowywanie usług” oznacza działania podejmowane na wyższym szczeblu obrotu niż świadczenie usług na rzecz klientów;
- i) „rynek właściwy” oznacza właściwy rynek produktowy i geograficzny, do którego należą produkty będące przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego, a w przypadku gdy takie produkty są produktami pośrednimi, które strona lub strony całkowicie lub częściowo wykorzystują na potrzeby

własne do produkcji produktów rynku niższego szczebla – oznacza on dodatkowo właściwy rynek produktowy i geograficzny, do którego należą takie produkty rynku niższego szczebla;

- j) „produkt będący przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego” oznacza produkt wytwarzany na podstawie porozumienia specjalizacyjnego;
- k) „produkt rynku niższego szczebla” oznacza produkt, do produkcji którego strona lub strony porozumienia używają, jako produktu wejściowego, produktu będącego przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego i który jest sprzedawany przez te strony na rynku;
- l) „przedsiębiorstwo konkurujące” oznacza rzeczywistego lub potencjalnego konkurenta;
- m) „rzeczywisty konkurent” oznacza przedsiębiorstwo, które działa na tym samym rynku właściwym;
- n) „potencjalny konkurent” oznacza przedsiębiorstwo, co do którego można realnie, a nie tylko teoretycznie zakładać, że gdyby porozumienie specjalizacyjne nie istniało, to w odpowiedzi na niewielki, lecz trwały wzrost cen względnych takie przedsiębiorstwo zdecydowałoby się przeprowadzić, w terminie nie dłuższym niż trzy lata, konieczne dodatkowe inwestycje lub ponieść inne niezbędne koszty dostosowawcze, aby wejść na rynek właściwy;
- o) „zobowiązanie do wyłączności w zakresie dostaw” oznacza zobowiązanie do zaniechania dostaw produktu będącego przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego na rzecz przedsiębiorstwa konkurującego innego niż strona porozumienia;
- p) „zobowiązanie do wyłączności w zakresie zakupów” oznacza zobowiązanie do zakupu produktu będącego przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego tylko od strony porozumienia;
- q) „wspólny” w kontekście dystrybucji oznacza, że strony:
- (i) prowadzą dystrybucję produktów jako wspólny zespół, organizacja lub przedsiębiorstwo; lub
- (ii) wyznaczają dystrybutora będącego osobą trzecią, na zasadzie wyłączności lub nie na zasadzie wyłączności, pod warunkiem że taka osoba trzecia nie jest przedsiębiorstwem konkurującym;
- r) „dystrybucja” oznacza dystrybucję, w tym sprzedaż towarów i świadczenie usług.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia wyrażenia „przedsiębiorstwo” i „strona” obejmują odpowiednie przedsiębiorstwa z nimi powiązane.

„Przedsiębiorstwa powiązane” oznaczają:

- a) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia specjalizacyjnego, bezpośrednio lub pośrednio:
 - (i) jest uprawniona do wykonywania ponad połowy praw głosu;
 - (ii) jest uprawniona do powoływania ponad połowy członków rady nadzorczej, zarządu lub organów prawnie reprezentujących przedsiębiorstwo; lub
 - (iii) ma prawo kierowania działalnością przedsiębiorstwa;
- b) przedsiębiorstwa, które – bezpośrednio lub pośrednio – mają w stosunku do strony porozumienia specjalizacyjnego prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- c) przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorstwo, o którym mowa w lit. b), posiada, bezpośrednio lub pośrednio, prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- d) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia specjalizacyjnego wraz z przedsiębiorstwem lub przedsiębiorstwami, o których mowa w lit. a), b) lub c), lub w których dwa przedsiębiorstwa lub większa liczba przedsiębiorstw, o których mowa w lit. a), b) lub c), wspólnie posiadają prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- e) przedsiębiorstwa, w których prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) wspólnie przynależą do:
 - (i) stron porozumienia specjalizacyjnego lub odpowiednio przedsiębiorstw z nimi powiązanych, o których mowa w lit. a)–d); lub
 - (ii) strony lub stron porozumienia specjalizacyjnego lub też przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw z nimi powiązanych, o których mowa w lit. a)–d), oraz osoby trzeciej lub osób trzecich.

Artykuł 2

Wyłączenie

1. Na podstawie art. 101 ust. 3 Traktatu oraz z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia stwierdza się, że art. 101 ust. 1 Traktatu nie ma zastosowania do porozumień specjalizacyjnych.

Niniejsze wyłączenie stosuje się w zakresie, w jakim takie porozumienia zawierają ograniczenia konkurencji wchodzące w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu.

2. Wyłączenie przewidziane w ust. 1 stosuje się do porozumień specjalizacyjnych zawierających postanowienia, które dotyczą przeniesienia praw własności intelektualnej na stronę lub strony lub udzielenia im licencji na te prawa, o ile postanowienia te nie stanowią podstawowego przedmiotu takich

porozumień, lecz są bezpośrednio z nimi związane i konieczne do wprowadzenia ich w życie.

3. Wyłączenie przewidziane w ust. 1 stosuje się do porozumień specjalizacyjnych, na mocy których:

- a) strony akceptują zobowiązanie do wyłączności w zakresie zakupów lub dostaw; lub
- b) strony nie prowadzą samodzielnie sprzedaży produktów będących przedmiotem porozumienia specjalizacyjnego, lecz prowadzą ich wspólną dystrybucję.

Artykuł 3

Próg udziału w rynku

Wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się pod warunkiem, że łączny udział stron w rynku nie przekracza 20 % na jakimkolwiek rynku właściwym.

Artykuł 4

Najpoważniejsze ograniczenia

Wyłączenie przewidziane w art. 2 nie ma zastosowania do porozumień specjalizacyjnych, które, bezpośrednio lub pośrednio, samodzielnie lub w powiązaniu z innymi czynnikami, na które strony mają wpływ, mają na celu jedną z poniższych sytuacji:

- a) ustalanie cen sprzedaży produktów osobom trzecim, z wyjątkiem ustalania cen stosowanych wobec bezpośrednich klientów w kontekście wspólnej dystrybucji;
- b) ograniczenie produkcji lub sprzedaży, z wyjątkiem:
 - (i) postanowień dotyczących uzgodnionej ilości produktów w kontekście porozumień o specjalizacji jednostronnej lub wzajemnej lub dotyczących ustalania zdolności produkcyjnej i wielkości produkcji w kontekście porozumienia o wspólnej produkcji; oraz
 - (ii) ustalania docelowych poziomów sprzedaży w kontekście wspólnej dystrybucji;
- c) podział rynków lub klientów.

Artykuł 5

Stosowanie progu udziału w rynku

Do celów stosowania progu udziału w rynku przewidzianego w art. 3 stosuje się następujące zasady:

- a) udział w rynku oblicza się na podstawie wartości sprzedaży rynkowej; jeżeli dane dotyczące wartości sprzedaży rynkowej nie są dostępne, na potrzeby ustalenia udziału stron w rynku można wykorzystać dane szacunkowe oparte na innych wiarygodnych informacjach rynkowych, w tym na danych dotyczących wielkości sprzedaży rynkowej;

b) udział w rynku oblicza się na podstawie danych dotyczących poprzedniego roku kalendarzowego;

c) udział w rynku przedsiębiorstw, o których mowa w art. 1 ust. 2 akapit drugi lit. e), jest zaliczany w równych częściach każdemu przedsiębiorstwu posiadającemu prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) tego akapitu;

d) jeżeli udział w rynku, o którym mowa w art. 3, początkowo nie przekracza 20 %, a następnie wzrasta powyżej tego poziomu, nie przekraczając jednak 25 %, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się nadal przez okres dwóch kolejnych lat kalendarzowych po upływie roku, w którym próg 20 % został przekroczony po raz pierwszy;

e) jeżeli udział w rynku, o którym mowa w art. 3, początkowo nie przekracza 20 %, a następnie wzrasta i przekracza poziom 25 %, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się nadal przez okres jednego roku kalendarzowego po upływie roku, w którym próg 25 % został przekroczony po raz pierwszy;

f) korzyści wynikających z lit. d) i e) nie można łączyć w sposób umożliwiający przekroczenie okresu dwóch lat kalendarzowych.

Artykuł 6

Okres przejściowy

Zakaz ustanowiony w art. 101 ust. 1 Traktatu nie ma zastosowania w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. w odniesieniu do porozumień będących w mocy dnia 31 grudnia 2010 r., które nie spełniają warunków wyłączenia przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, ale spełniają warunki wyłączenia przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 2658/2000.

Artykuł 7

Okres obowiązywania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

Niniejsze rozporządzenie traci moc z dniem 31 grudnia 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 grudnia 2010 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący